

บทที่ ๒

งานของสถานีแม่โยยาสูบและทุนการผลิตโยยาแห้ง

๒.๑ งานของสถานีแม่โยยาสูบ

นายสถานีที่ดีจะต้องเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบ และพร้อมอยู่เสมอที่จะเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ และสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้ ต้องเป็นผู้ที่มีสายตายาวเห็นการณ์ไกล มีความรอบรู้ในงานตามหน้าที่ทุกสาขา สุกตักต้องเป็นผู้หมั่นศึกษาหาความรู้ต่าง ๆ ที่จะ เป็นประโยชน์ต่อหน้าที่ของตนและส่วนรวม ทั้งนี้เพราะงานสถานีแม่โยยาเป็นงานที่ยุ่ยาก มีปัญหามากมายทั้งด้านธรรมชาติและด้านแรงงาน

สถานีแม่โยยาสูบทั่ว ๆ ไปจะแบ่งงานออกเป็น ๒ ประเภทใหญ่ ๆ คือ งานภายในสถานีและงานไร่ปลูก งานภายในสถานี อาทิ จัดทำแปลงเพาะ จ่ายกล้าให้ชาวไร่ รับซื้อโยยาสดจากชาวไร่ แม่โยยาสูบ ศึกษาค้นคว้าโยยาสูบ ก่อสร้างซ่อมแซมโรงเรือน จัดทำบัญชีค่าใช้จ่ายทั้งแรงงานและสิ่งของ จัดหาวัสดุเครื่องใช้และอุปกรณ์สำหรับการดำเนินงาน ส่วนงานไร่ปลูกก็คือ ดำรงรักษาพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับการเพาะปลูกยาสูบ จัดหาที่ปลูกยาสูบ ควบคุมดูแลให้คำแนะนำในการทำไร่ของชาวไร่ จัดให้ชาวไร่เก็บโยยามาขายยังสถานี ให้ความสะดวกแก่ชาวไร่ในเรื่องซื้อปุ๋ย ยารักษาแมลงและท่อน้ำเข้าไร่ เพื่อบำรุงต้นยาสูบ ท้ายที่สุดคือจัดทำไร่ทดลองเพื่อการศึกษาสำหรับชาวไร่

นอกจากงาน ๒ ประเภทใหญ่ ๆ ดังกล่าว งานของสถานีแม่โยยาสูบควรรวมถึง รายงาน สถิติ และโครงการต่าง ๆ เพื่อจะได้ทราบผลการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ว่าได้ ปฏิบัติก้าวหน้าไปอย่างไร มีอุปสรรคอย่างไร ทั้งนี้เพื่อจะได้จัดงานอื่น ๆ ให้สัมพันธ์ตามกันไปด้วย สถานีจะต้องจัดให้มีรายงานต่าง ๆ เกี่ยวกับงานทุกด้านทุกกระยะที่กำลังดำเนินอยู่นับตั้งแต่การเลือกที่ดินและขึ้นทะเบียนชาวไร่จนถึงการส่งห่อโยยาแห้งไปขาย รายงาน นอกจากจะมีประโยชน์ในการควบคุมดูแลแล้ว ยังได้ใช้ตัวเลขจากรายงานนั้นไปจัดทำสถิติ

ต่าง ๆ ที่ต้องการ สถิติต่าง ๆ ที่จัดขึ้นไว้สำหรับใช้ศึกษาเพื่อการปรับปรุงแก้ไขให้กิจการของสถานีได้ก้าวหน้าต่อไป รายงานต่าง ๆ ที่สถานีสมควรจัดทำคือ

- (๑) รายงานน้ำฝน บันทึกจำนวนน้ำฝนที่ตกแต่ละวันแล้วจัดรวมเป็นเดือน ให้รู้จำนวนวันที่ฝนตกและจำนวนน้ำฝนที่วัดได้ของเดือนนั้น
- (๒) รายงานการขึ้นทะเบียนชาวไร่ แจ่งจำนวนชาวไร่และจำนวนไร่ที่ขึ้นทะเบียนได้และที่ออกไป จำนวนไร่ที่จัดเลือกให้ปลูกในรุ่นต่าง ๆ
- (๓) รายงานการเตรียมดินแจ่งจำนวนชาวไร่ที่ลงมือตากถาง พื้นดิน ขึ้นแปลง และปักไม้
- (๔) รายงานพรวนดิน แจ่งจำนวนไร่และชาวไร่ที่ปลูกไปแล้ว จำนวนไร่ที่ได้พรวนดินครั้งที่ ๑ ครั้งที่ ๒ ครั้งที่ ๓ จำนวนไร่ที่ยังไม่ได้พรวน
- (๕) รายงานการปลูก แจ่งจำนวนชาวไร่และจำนวนชาวไร่ที่ได้ปลูกแล้ว แจ่งจำนวนกล้าที่ไปปลูกและซ่อมหรือปลูกใหม่
- (๖) รายงานการย่นต้น ประมาณเปอร์เซ็นต์ต้นยาสูบที่เหลือเดิมโคอยู่ในไร่ ระหว่างสัปดาห์ที่ ๓ ถึงที่ ๖
- (๗) รายงานไร่เสียหาย เกี่ยวกับไร่เสียหายโดยสิ้นเชิง และไร่ไม่มีความเจริญต่ำกว่าเกณฑ์โดยเฉลี่ย
- (๘) รายงานการรับซื้อใบยาสด เกี่ยวกับจำนวนใบยาสดและราคาที่ได้รับซื้อไว้
- (๙) รายงานแปลงเพาะเกี่ยวกับการเตรียมแปลง การหว่าน การถอนกล้าและทำลายกล้า
- (๑๐) รายงานการรม เกี่ยวกับจำนวนครั้งที่รมและชั่วโมงรม จำนวนใบยาสดที่นำเข้ารม จำนวนเชื้อเพลิงที่ใช้ในการรม
- (๑๑) รายงานการคัด เกี่ยวกับจำนวนใบยาแห้งที่ออกโรงแล้ว จำนวนที่คัดไว้ เชนก้านยาและไม่เสียที่ได้ เเรโษยาสด ยาแห้ง ของใบยาสดที่ซื้อและรมแล้วในแต่ละครั้ง

- (๑๒) รายงานการอัดและส่งใบยาแห้ง เกี่ยวกับจำนวนน้ำหนักที่อัดได้และแยกเป็นชั้นต่าง ๆ และจำนวนน้ำหนักที่ส่งแล้ว
- (๑๓) รายงานประจำเดือน ประจำปี แจงผลการดำเนินงานที่ได้ปฏิบัติไปแล้วเกี่ยวกับงานทุกด้านของสถานี ซึ่งก็เป็นการรวบรวมสรุปจากรายงานต่าง ๆ ข้างต้น

สำหรับสถิติควรจัดทำขึ้นจากรายงานต่าง ๆ เพื่อหาทางแก้ไขการดำเนินงานและแนวทางสำหรับวางโครงการในอนาคตต่อไป สถิติที่ควรจัดทำคือ สถิติน้ำฝน สถิติแปลงเพาะ สถิติการผลิตประจำปี สถิติการหมักและการใช้พื้นที่ (หรือเชื้อเพลิงอื่น ๆ) และสถิติการคัด อัดใบยา

ส่วนโครงการต่าง ๆ ควรจะได้อาศัยสถิติและรายงานในเรื่องนั้น ๆ ก่อนโครงการควรจัดทำใหม่คือ โครงการผลิตประจำปี โครงการก่อสร้างซ่อมแซม โครงการจัดหาอุปกรณ์และพัสดุ นอกจากนี้ควรจัดทำโครงการป่าฟัน โครงการส่งเสริมงานไร่ โครงการเหมืองฝาย ทั้งนี้ก็แล้วแต่ความจำเป็นตามสภาพท้องถิ่น

๖.๒ ปัจจัยในการผลิตใบยาแห้ง

การผลิตใบยาแห้งประกอบด้วยปัจจัยการผลิตหลายประการ คือ ขนาดเนื้อที่ จำนวนต้นกล้า โรงหมัก แรงงานและเชื้อเพลิง ถ้าขาดอย่างใดอย่างหนึ่งใบยาสูบจะไม่สามารถเป็นใบยาแห้งได้

๖.๒.๑ ขนาดเนื้อที่ทำการปลูกยาสูบของชาวไร่

ตาม พ.ร.บ. ยาสูบปี ๒๔๘๕ กำหนดว่า "ในการทำเตาหมักยาสูบนั้น ผู้ทำการหมักและชาวไร่ผู้ปลูกยาสูบจะทำการหมักและปลูกยาสูบตามความต้องการของตนเองมิได้" เนื่องจาก การหมักใบยาและการปลูกใบยาของรัฐถือว่าเป็นระบบเอกสิทธิ์ (MONOPOLY) รัฐเป็นผู้ผูกขาด

แต่ผู้เกี่ยวข้องในการปลูก รม และการแปรรูปใบยาสูบ ดังนั้นการที่จะตั้งสถานีรมใบยาสูบจะต้องได้รับอนุมัติจากรัฐซึ่งมอบหมายให้โรงงานยาสูบกระทรวงการคลังเป็นฝ่ายควบคุม ส่วนขนาดเนื้อที่ทำกรปลูกยาสูบของชาวไร่ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของดินที่จะปลูกยาสูบ ซึ่งเป็นไปตามเงื่อนไขในพระราชบัญญัติ ขนาดของจำนวนไร่ปลูกจะมีความสัมพันธ์กับแปลงเพาะกล้า เพื่อให้ได้ใบยาเพียงพอที่จะป้อนโรงงาน จำนวนไร่ปลูกจะต้องไม่มากเกินไปจนเกินกำลังของโรงงาน การคิดจำนวนไร่ปลูกนั้นพอประมาณอย่างง่าย ๆ โดยพิจารณาจากสูตรต่อไปนี้

$$\text{จำนวนไร่ปลูกต่อ ๑ สัปดาห์ต่อ ๑ โรง} = \frac{\text{จำนวนใบยาที่จะบรรจุได้ต่อ ๑ โรง} \text{ (๑)}}{\text{ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่}}$$

$$\text{สมมติจำนวนใบยาที่จะบรรจุในโรงงาน} = ๒,๘๐๐ \text{ กิโลกรัม}$$

$$\text{ผลผลิตต่อไร่} = ๓๐๐ \text{ กิโลกรัม}$$

$$\text{เพราะฉะนั้นจำนวนไร่ปลูกต่อ ๑ สัปดาห์ต่อ ๑ โรง} = ๒,๘๐๐ \div ๓๐๐ = ๙ \text{ ไร่}$$

เพราะฉะนั้นสถานีรมใบยาที่มี ๒๐ โรง และมีสัปดาห์ปลูกยาว ๘ สัปดาห์ ก็จะปลูกยาได้ สัปดาห์ละ ๘๐ ไร่ รวมไร่ปลูกทั้งหมด ๖๘๐ ไร่

๖.๒.๒ จำนวนคนกลายาสูบ

คนกล้าเป็นปัจจัยที่สำคัญในการผลิตอุปกรณ์หนึ่งของผู้รม โดยมีหน้าที่จะต้องจัดหาพันธุ์ยาสูบมาทำการเพาะกล้า แล้วแจกจ่ายแก่ชาวไร่ในเขตอนุญาตทำการของตน และจะต้องใช้ความพยายามประกอบทั้งความชำนาญของตนเพื่อผลิตคนกล้าที่แข็งแรงและปราศจากโรคให้ชาวไร่ปลูก การเพาะกลายาสูบเป็นงานอันคับแค้นที่ผู้รมจะต้องเริ่มลงมือก่อนที่จะถึงฤดูทำนา ผู้รมแต่ละคนจะต้องเตรียมเพาะกล้าในเดือน กันยายน ให้เพียงพอกับจำนวนเนื้อที่ ๆ

---

(๑) นายชวัน อรรถชะวณะ คำบรรยาย วิธีการจัดสถานีรมใบยาสูบ ๕ ตุลาคม ๒๕๐๕
พิมพ์โดยโรงงานยาสูบกระทรวงการคลัง

ได้รับอนุญาต เพื่อจะได้โยธาแห่งตามความต้องการ ในการทำแปลงเพาะกล้านิยมมีขนาด ๑×๑ เมตร โดยเสียค่าใช้จ่ายในการเตรียมดิน ปุ๋ย ยาฆ่าเชื้อราและอื่น ๆ ประมาณ ๕๐ - ๑๐๐ บาทต่อแปลง จะโคกกล้าประมาณ ๕,๐๐๐ ต้น โดย ๑ แปลงจะปลูกได้ ๒ ไร่ เพราะฉะนั้นการที่ผู้บ่มจะเพาะกล้าจำนวนเท่าไรก็ต้องพิจารณาถึงเนื้อที่ปลูก จำนวนโคกกล้าโยธาแห่ง

๖.๒.๓ โรงบ่มยาสูบ

ปัจจัยที่จะขาดไม่ได้คือโรงบ่มยาสูบ เป็นปัจจัยการผลิตที่ผู้บ่มจะต้องลงทุนเป็นอันดับแรกและต้องเสียค่าก่อสร้างมาก ลักษณะของโรงบ่มทั่วไปในภาคเหนือเหมือน ๆ กัน แต่ขนาดและวัสดุก่อสร้างมักจะแตกต่างกันไป โดยขึ้นอยู่กับการลงทุน

ขนาดโรงบ่มมาตรฐาน คือ $๖ \times ๖ \times ๖$ เมตร บางขนาดก็เป็น $๒๐ \times ๒๐ \times ๒๐$ ฟุต และ $๑๘ \times ๑๘ \times ๒๐$ ฟุต ปัจจุบันมีขนาด $๖ \times ๖ \times ๘$ เมตรกับ $๖ \times ๖ \times ๑๐$ เมตร มีผู้นิยมมากขึ้นโรงบ่มที่มีขนาดต่าง ๆ กันยอมทำให้ค่าก่อสร้างโรงบ่มแต่ละโรงไม่เท่ากัน เพราะวัสดุที่ใช้ต่างกัน เติมโรงบ่มทำด้วยไม้ไผ่สามแล้วฉาบปูน หลังคามุงด้วยไม้กระดาน โรงบ่มแบบนี้ค่าก่อสร้างต่ำประมาณโรงละ ๕,๐๐๐ บาท ปัจจุบันกิจการยาสูบเจริญขึ้นจึงได้มีการปรับปรุงโรงบ่มให้เหมาะสมและสะดวกในการบ่มโยธาสูบ เพื่อให้มีคุณภาพสูง มีความจุโยธาสูดมากขึ้น จึงได้มีการสร้างโรงบ่มด้วยสังกะสีหรืออิฐ สำหรับโรงอิฐเป็นที่นิยมของผู้บ่มทั่วไป เพราะสามารถบ่มได้ยามีคุณภาพดี ควบคุมอุณหภูมิได้ดี ให้อากาศออกไม่ได้ ทนทานโดยราคาไม่สูงเกินไป ค่าก่อสร้างประมาณโรงละ ๘,๐๐๐ บาทถึง ๙,๐๐๐ บาท หลังจากทำด้วยสังกะสี ส่วนโรงบ่มที่ทำด้วยสังกะสีมีใช้กันน้อย เนื่องจากเสียค่าก่อสร้างสูง คือ ต้องเสียค่าโครงไม้เพิ่มขึ้น รวมแล้ว ๑ โรงจะเสียค่าใช้จ่ายประมาณ ๑๒,๐๐๐ บาท ค่าใช้จ่ายในการสร้างโรงบ่มด้วยอิฐขนาด $๖ \times ๖ \times ๑๐$ เมตร มีดังนี้

ค่าหอความร่อนโรงละ ๒ ชุด (๕๐ ท่อ) ประมาณ	๓,๒๐๐ บาท
ค่าไม้ราวสำหรับวางคนยาสด ๘ ชั้น ประมาณ	๓๐๐ บาท
ค่าลวดตาข่ายรองรับยารวงโรงละ ๒๔ เมตรๆละ ๖ บาท	๑๔๔ บาท
ค่าแรงงานก่อสร้างโรงละ	๓,๐๐๐ บาท
ค่าอิฐ ๑๒,๐๐๐ ก้อนๆละ ๑๕ สตางค์	๑,๘๐๐ บาท
ค่าสังกะสีมุงหลังคา ๕๒ แผ่นๆละ ๒๔.๕๐ บาท	๑,๒๗๔ บาท
โรงที่ทำควยสังกะสีเสียบค่าสังกะสีทั้งหมด	๔,๕๐๐ บาท

รวมแล้วโรงอิฐค่าก่อสร้างอยู่ระหว่าง ๘,๕๐๐ - ๑๐,๐๐๐ บาท โรงสังกะสีอยู่ระหว่าง ๘,๕๐๐ - ๑๒,๐๐๐ บาท การก่อสร้างโรงนี้จะต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าหน้าที่ของสำนักงาน ไร่ยาสูบในเขตปลูกตามพระราชบัญญัติยาสูบเสียก่อน ซึ่งกำหนดไว้ในมาตรา ๑๐ ดังนี้
ผู้มีใบยาในเขตปลูกยาสูบ ต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานและต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขว่า
ควยวิชีมีใบยาตามที่เจ้าพนักงานกำหนด การสร้างสถานีมีใบยา หรือการสร้างเพิ่มเติม
ในสถานีมีใบยาซึ่งได้รับอนุญาตแล้ว ต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานก่อน

๖.๒.๔ แรงงาน

แรงงานถือว่าเป็นปัจจัยที่มีความจำเป็นและสำคัญในการประกอบธุรกิจ ไม่ว่า
จะเป็นด้านเกษตรหรืออุตสาหกรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศด้อยพัฒนา แรงงานมีความ
จำเป็นอย่างมาก เพราะประเทศด้อยพัฒนาย่อมขาดแคลนเครื่องมือและเครื่องทุ่นแรงต่าง ๆ
ประเทศไทยถือว่าเป็นประเทศด้อยพัฒนาหรือกำลังพัฒนา สภาพความเหมาะสมและเพื่อการ
ลงทุนอย่างประหยัด งานทางเกษตรกรรมจึงจำเป็นต้องใช้แรงงานคนมากกว่า เพราะหา
ได้ง่ายและราคาต่ำ ธุรกิจยาสูบจะต้องอาศัยแรงงานคนมาก ทั้งนี้เนื่องจากเป็นธุรกิจที่มี
ความละเอียด นับตั้งแต่เพาะกล้าจนกระทั่งบ่มออกเป็นใบยาแห้ง ยากที่จะอาศัยเครื่องทุ่นแรง
ได้ทุกตอน แรงงานในการผลิตยาสูบนั้นแบ่งออกเป็น ๒ ประเภท คือ

(๑) ประเภทแรงงานประจำ เป็นแรงงานที่ผู้เฒ่าจะต้องจ่ายเป็นค่าจ้างตลอดปี ไม่ว่าจะบ่มยาหรือไม่บ่มยากก็ตาม แรงงานผู้เฒ่าจะจ้างจำนวนน้อยเพื่อทำหน้าที่ต่าง ๆ ภายในโรงบ่ม และหลังจากเปิดสถานบ่มไวยาสุบแล้วอาจจะใช้ให้ทำหน้าที่อย่างอื่นได้ เมื่อถึงฤดูกาลบ่มยากก็กลับมาทำหน้าที่เดิมวนเวียนอย่างนั้นทุกปี พนักงานประเภทแรงงานประจำได้แก่ พนักงานตรวจไร่ นายสถานี พนักงานซื้อไวยาสุบ เจ้าหน้าที่ควบคุมปรอทและคนยาม ซึ่งโดยทั่วไปจะมีระหว่าง ๕ - ๑๐ คน ในสถานีหนึ่ง ๆ การคิดค่าจ้างก็คิดเป็นเดือน

(๒) ประเภทแรงงานชั่วคราว เป็นแรงงานที่ผู้เฒ่าจะจ้างมาเป็นครั้งคราวในฤดูกาลผลิต เพื่อทำงานที่เกี่ยวกับการทำแปลงเพาะกล้า การบ่มไวยา การมัดยา การคัดยา และการอัดไวยา งานเหล่านี้จะมีเป็นระยะ ๆ การเพาะกล้ามี่มีระยะเวลา ๑ - ๓ เดือน การปลูกและการบ่มซึ่งจะเริ่มตั้งแต่เดือน ธันวาคม ถึง กรกฎาคม และงานคัดไวยาจะเริ่มแต่การบ่มไวยาเรื่อยไปจนหมดฤดูทำยา ค่าจ้างแรงงานประเภทนี้ผู้เฒ่าคิดให้เป็นรายวัน โดยคิดตามประเภทของแรงงาน เช่น เด็ก ๔ บาท หญิง ๘ บาท ชาย ๑๒ บาท ในฤดูปลูกยาหนึ่ง ๆ ผู้เฒ่าจะต้องใช้แรงงานประเภทนี้เป็นจำนวนมากตั้งแต่ ๑๐๐ ถึง ๒๐๐ แรง แล้วแต่ผู้เฒ่ารายใดจะผลิตมากน้อยเพียงใด และคนงานมีความชำนาญงานมากน้อยเพียงใด

อย่างไรก็ตามปัจจุบันนี้วิถีทางการทางคานเกษตรกรรมเจริญมากขึ้น ผู้เฒ่าบางรายสามารถทำการผลิตไวยาสุบได้ตลอดทั้งปี แรงงานชั่วคราวนั้นวันจะเปลี่ยนเป็นแรงงานประจำเมื่ออยู่ในภาวะเช่นนี้ผู้เฒ่าจะต้องปรับปรุงค่าใช้จ่ายภายในสถานีให้เหมาะสมกับสถานะการณ์ในระยะนั้น ๆ

การบ่มไวยาของผู้เฒ่าแต่ละรายนั้นจะมีค่าใช้จ่ายสูงแค่ไหน ขึ้นอยู่กับจำนวนแรงงานและค่าจ้าง ในแหล่งที่มีคนงานหายากผู้เฒ่าจะต้องไปรับคนงานจากท้องที่ห่างจากสถานีบ่มไวยา ซึ่งจะต้องมีค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับการหาที่พักและสวัสดิการมากขึ้น เพราะฉะนั้นจะเห็นว่าค่าแรงงานถือว่าเป็นค่าใช้จ่ายสูงมากของปัจจัยการผลิตประการหนึ่ง

ตารางที่ ๑๖

ต้นทุนการดำเนินงานแห่ง ๑ กิโลกรัมของเจ้าของโรงนมอู่สระในจังหวัดภาคเหนือปี ๒๕๐๘/๑๐

รายการ	เชียงใหม่	เชียงใหม่	ลำปาง	เฉลี่ย
๑. ค่าวัสดุ (๘ กก. ๑๕๖ สดางค์)	๗.๒๐	๖.๑๘	๗.๖๘	๗.๐๒
๒. ค่าไฟ	๐.๕๐	๐.๕๘	๐.๘๘	๐.๕๑
๓. ค่าแรงซื้อนมวัว มีค่างาน นำเข้าโรง	๐.๖๖	๑.๒๗	๐.๑๖	๐.๑๘
๔. ค่าแรงงานอบนม	๐.๑๐	๐.๑๖	๐.๑๖	๐.๑๕
๕. ค่าแรงงานนำเอาออกโรง เข้าเก็บ	๐.๑๐	๐.๑๖	๐.๑๖	๐.๑๑
๖. ค่าคัก (๑๕ สดางค์จากขาก้างเส้น)	๐.๒๖	๐.๓๖	๐.๕๐	๐.๓๘
๗. ค่ามีถักยา	๐.๑๕	๐.๑๗	๐.๑๘	๐.๑๖
๘. ค่าอีกเข้าหม	๐.๐๘	๐.๑๘	๐.๑๕	๐.๑๕
๙. ค่าขนส่ง	๐.๐๖	๐.๑๘	๐.๒๘	๐.๑๕
๑๐. ค่ากระสอบ	๐.๑๓	๐.๐๕	๐.๐๓	๐.๐๘
๑๑. ค่าใช้จ่ายในการเพาะกล้า	๐.๕๐	๐.๕๘	๐.๒๕	๐.๔๓
๑๒. ค่าใช้จ่ายทั่วไป	๑.๐๐	๒.๖๓	๒.๑๕	๑.๕๖
๑๓. ค่าดอกเบี้ยจากเงินค้ำซื้อนมวัวสด	๐.๓๕	๐.๑๓	๐.๑๖	๐.๒๑
๑๔. ค่าภาษี	๐.๖๕	๐.๒๕	๐.๓๕	๐.๔๓
๑๕. ค่าเช่าอู่โรงการพิมพ์	๐.๗๕	๐.๖๕	๐.๗๖	๐.๖๖
รวม	๑๑.๘๖	๑๓.๓๘	๑๓.๐๖	๑๒.๘๑

ที่มา : สาขาการเกษตรฯ สำนักงานสภาการศึกษาแห่งชาติ
 สภากรมหม่ม ผู้เพาะปลูก และผู้คานนมอู่สระเชียงใหม่ และผู้หม่มในจังหวัดลำปาง
 และเชียงใหม่

ตารางที่ ๑๑

แผนการดำเนินงาน ๑ ปีแรกของเจ้าสัวโรงพยาบาลพระโขนงจังหวัดภาคเหนือ ๒๕๒๓/๒๔

รายการ	ธ.ค.	ก.พ.	ท.ค.	เม.ย.	รวม	เฉลี่ย
๑. ค่ายาสด (๘ กก. รุขะ ๕๐๕๖)	๒.๐๔	๓.๒๓	๓.๑๔	๒.๖๖	๑๑.๐๗	๒.๗๖
๒. ค่าไม้	๑.๖๖	๑.๗๖	๑.๒๓	๑.๔๔	๖.๑๐	๑.๕๒
๓. ค่าแรงซื้อไม้ยา	๑.๖๖	๑.๖๖	๑.๖๔	๑.๖๔	๖.๖๐	๑.๖๕
๔. ค่าแรงงานเคมียา	๑.๑๐	๑.๑๔	๑.๑๔	๑.๑๖	๔.๕๔	๑.๑๔
๕. ค่าแรงงานย้ายออกโรงเก็บ	๑.๓๔	๑.๑๖	๑.๑๓	๑.๑๖	๔.๗๙	๑.๑๖
๖. ค่าถัก (๑๕ สก. จากงานเยี่ยม)	๑.๔๔	๑.๔๑	๑.๖๑	๑.๖๑	๖.๐๖	๑.๕๑
๗. ค่ามัด	๑.๑๔	๑.๖๖	๑.๖๖	๑.๑๖	๖.๕๖	๑.๖๑
๘. ค่าอ๊กเข้าตอ	๑.๐๖	๑.๐๖	๑.๑๔	๑.๔๔	๓.๖๖	๑.๑๕
๙. ค่ากระสอบ	๑.๑๖	๑.๐๖	๑.๐๖	๑.๑๑	๔.๓๙	๑.๑๐
๑๐. ค่าขนส่ง	๑.๐๖	๑.๑๑	๑.๑๔	๑.๑๖	๔.๓๖	๑.๑๐
๑๑. ค่าใช้จ่ายในการเพาะกล้า	๑.๔๔	๑.๔๑	๑.๑๖	๑.๔๐	๖.๔๑	๑.๖๕
๑๒. ค่าใช้จ่ายทั่วไป	๑.๔๔	๑.๔๔	๑.๑๔	๑.๔๓	๕.๔๕	๑.๔๕
๑๓. ค่าถนอมไม้จากเงินค่าซื้อไม้ยา	๑.๔๔	๑.๔๓	๑.๓๑	๑.๑๖	๕.๓๔	๑.๓๔
๑๔. ค่าภาษี	๑.๐๖	๑.๖๔	๑.๖๓	๑.๖๔	๕.๙๗	๑.๖๑
๑๕. ค่าเว็จมรดกเปลี่ยนสับ	๑.๔๔	๑.๔๔	๑.๖๖	๑.๖๔	๕.๑๘	๑.๒๗
รวม	๑๓.๑๔	๑๑.๕๕	๑๑.๖๓	๑๑.๐๑	๕๖.๓๓	๑๑.๒๗

ที่มา : ฝ่ายการเกษตรฯ กองโครงการเตรียมปฏิบัติงานและแผนการเตรียมการเกษตร
 ชาวดี สมาคมผู้ชม ผู้เพาะปลูก และผู้ค้าไม้ยาสุบเชียงใหม่ ลำปาง เชียงราย
 และภาค

๖.๒.๕ เชื้อเพลิง

เชื้อเพลิงที่ใช้ในการต้มยาแห้งมีหลายอย่าง แล้วแต่ความเหมาะสมของท้องถิ่นต่าง ๆ ในต่างประเทศอาจใช้ถ่านหิน หรือน้ำมัน เพื่อใช้เป็นเชื้อเพลิงให้ความร้อน สำหรับประเทศไทยการต้มยาส่วนใหญ่ใช้ฟืนเป็นเชื้อเพลิง เนื่องจากหาง่ายและมีราคาถูก ทั้งสะดวกต่อการใช้ มีต้องใช้เครื่องมืออื่น ๆ ยุ่งยาก ผู้ผลิตสรรหาทั่วไปมียา ๑ โรงจะใช้ใน ๔ - ๕ ลูกบาศก์เมตร ราคาฟืน ๑ ลูกบาศก์เมตรเท่ากับ ๓๐ - ๔๐ บาท จะเป็นเงินค่าฟืน ๑ โรงต่อ ๑๒๐ - ๒๐๐ บาท

อย่างไรก็ตามเมื่อสถานที่ทดลองส่วนไร่แม่ใจ ใ้ทำการทดลองต้มยาสูบด้วยลิกไนท์ เป็นผลสำเร็จ จึงมีบางสถานีในบางจังหวัดหันมาใช้ลิกไนท์ในการต้มยาสูบ การต้มยาสูบ ๑ โรงใช้ลิกไนท์ ๑,๖๒๕ กิโลกรัม เป็นเงิน ๓๓๗.๕๐ บาท สำหรับน้ำมัน บริษัทปิโตรเลียมไทยเคยส่งเจ้าหน้าที่ไปทดลองต้มให้ผู้มั่งคั่งที่สถานีต้มยาในจังหวัดน่าน ปรากฏว่า นอกจากค่าเชื้อเพลิงแพงแล้ว ยังมีข้อขัดข้องที่จะต้องแก้ไขอีกมาก

๖.๓ ต้นทุนการผลิตยาแห้งกวนพื้น

ต้นทุนการผลิตยาแห้ง ๑ กิโลกรัมของเจ้าของโรงต้มอิสระในจังหวัดภาคเหนือ จากสถิติที่สภาพพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติรวบรวมมาตามตารางที่ ๑๖/๑๗ นั้น แสดงให้เห็นว่าต้นทุนการผลิตได้เปลี่ยนแปลงไปในทางสูงขึ้น สำหรับจังหวัดเชียงใหม่ ปี ๒๕๐๙ - ๒๕๑๐ ต้นทุนการต้มยาแห้ง ๑ กิโลกรัม ๑๑.๘๘ บาท ในปี ๒๕๑๓ - ๒๕๑๔ สูงขึ้นเป็น ๑๒.๑๘ บาท จังหวัดลำปางต้นทุนต่อ ๑ กิโลกรัมลดจาก ๑๓.๐๒ บาท ในปี ๒๕๐๙ เป็น ๑๑.๘๕ บาท ในปี ๒๕๑๓ - ๒๕๑๔ ทั้งนี้เพราะปัจจัยการผลิตแตกต่างกัน ต้นทุนการต้มต่อ ๑ กิโลกรัมของจังหวัดน่านเทียบกับอีก ๓ จังหวัด คือ ลำปาง เชียงใหม่ เชียงราย ในปี ๒๕๑๓ - ๒๕๑๔ นับเป็นต้นทุนต่ำที่สุดคือ ๑๑.๐๑ บาท

สำหรับการคิดต้นทุนโยธาแห่ง ๑ กิโลกรัมของเจ้าของโรงบ่มอิสระในจังหวัดภาคเหนือ นั้น คัดจากค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่ใช้ไปในการผลิตโยธาแห่งของสถานี ทั้งนี้เพราะในการบ่มโยธาต้องลงทุน เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการผลิตโยธาโดยตรง และค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของสถานีรวมทั้งค่าภาษีที่ผู้บ่มจะต้องจ่าย สิ่งก่อสร้างต่าง ๆ ในค้ำนการผลิต เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับกิจการที่จะขาดเสียไม่ได้ ค่าก่อสร้างเรือนโรงต่าง ๆ เช่น โรงบ่ม โรงรับซื้อโยธาสด โรงคัดโยธา โรงเก็บพัสดุ บ้านพักและโรงเรือน ที่จะต้องลงทุนก่อสร้าง เป็นค่าใช้จ่ายก้อนใหญ่ นอกจากนี้ผู้บ่มจะต้องใช้จ่ายในการดำเนินกิจการของสถานีและค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ดอื่น ๆ ถ้าเป็นในระยะแรกเริ่มประกอบกิจการใหม่ ต้องมีค่าใช้จ่ายมากขึ้น เมื่อได้ดำเนินกิจการแล้วในระยะต่อไปก็ยิ่งเพิ่มค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ขึ้น เช่น ค่าซ่อมแซม สรุปแล้วในการประกอบกิจการบ่มโยธาจะต้องมีทุนเป็นจำนวนมาก

การคิดต้นทุนการผลิตโยธาแห่ง ๑ กิโลกรัม

ตัวอย่างสถานีที่ทำการศึกษานี้ เป็นตัวอย่างการคิดต้นทุนการบ่มโยธาแห่ง ๑ กิโลกรัมของผู้บ่มอิสระในจังหวัดเชียงใหม่ เจ้าของสถานีมีโยธาสูบล คือ คุณวาสัน สหายทอง อายุ ๕๒ ปี ดำเนินกิจการบ่มโยธาสูบลมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๘๘ รวมเวลาที่ประกอบกิจการบ่มโยธาสูบลทั้งสิ้น ๒๔ ปี นับได้ว่าเป็นผู้บ่มที่มีประสบการณ์มากในค้ำนโยธาสูบล เป็นเจ้าของสถานีมีโยธาทั้งสิ้น ๓ สถานี มีโรงบ่มโยธาสูบล ๕๘ โรง โรงที่สร้างด้วยอิฐ ๔๔ โรง สร้างด้วยสังกะสี ๑๔ โรง มูลค่า ๓๘๓,๑๓๕ บาท มีเขตอนุญาตปลุกโยธาสูบลทั้งหมด ๑,๘๑๕ ไร่ มีชาวไร่ปลุกโยธาสูบล ๑,๘๘๘ คน ในปี ๒๕๐๘ - ๒๕๑๐ ทำการบ่มโยธาได้โยธาแห่งทั้งหมด ๓๒๐,๐๐๐ กิโลกรัม มีอัตราแปรสภาพของโยธาเท่ากับ ๘ ต่อ ๑ เชื้อเพลิงที่ใช้ในการบ่มเป็นฟืน ไม้ทึบและโกลเคนเคี้ยว เป็นพันธุ์ยาสูบที่ใช้ในการปลุก ทำการเพาะกล้า ๑,๐๒๒ แปลง รับผิดชอบโยธาสดจากชาวไร่ ๒,๒๒๒,๑๒๔ กิโลกรัม เผลี่ยโยธาสด ๑,๑๒๒.๔ กิโลกรัม

สถานีมีใบยาที่ ๑ ตั้งอยู่หมู่บ้านทุ่งโปรง ตำบลเหล่ายาว อำเภอบางไทร จังหวัดลพบุรี ห่างจากตัวเมืองเชียงใหม่ประมาณ ๖๐ กิโลเมตร มีโรงบ่มยาสูบ ๒๔ โรง ทำการเพาะกล้า ๕๕๐ แปลง ผลิตกล้ายาสูบทั้งหมด ๒,๒๐๓,๐๐๐ ต้น เนื้อที่เพาะปลูก ๓๕๖ ไร่ เฉลี่ยชาวไร่ปลูกยาสูบได้ ๑,๑๖๔.๔ กิโลกรัมต่อไร่

สถานีมีใบยาที่ ๒ ตั้งอยู่หมู่บ้านห้วยกาน ตำบลบ้านไธสง จังหวัดลพบุรี มีโรงบ่ม ๒๐ โรง เป็นโรงอิฐ ๑๒ โรง สร้างค้ายสังกะสี ๘ โรง ทำการเพาะกล้ายา ๒๕๐ แปลง ผลิตกล้าได้ทั้งหมด ๑,๕๒๓,๐๐๐ ต้น เนื้อที่ปลูกยาสูบ ๖๕๕ ไร่ เฉลี่ยชาวไร่ปลูกยาสูบได้ ๑,๑๕๐ กิโลกรัมต่อไร่

สถานีมีใบยาที่ ๓ ตั้งอยู่หมู่บ้านสมเปิง อำเภอแม่แตง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ อยู่ห่างจากตัวเมืองเชียงใหม่ประมาณ ๓๘ กิโลเมตร มีโรงบ่ม ๑๔ โรง เป็นโรงสร้างค้ายอิฐ ๘ โรง สร้างค้ายสังกะสี ๖ โรง ทำการเพาะกล้ายาสูบ ๒๐๖ แปลง ผลิตกล้าได้ ๑,๑๒๗,๕๐๐ ต้น เนื้อที่ปลูกยาสูบ ๔๙๕ ไร่ เฉลี่ยชาวไร่ปลูกยาสูบได้ ๑,๑๔๔ กิโลกรัมต่อไร่

ในการผลิตยาสูบของสถานีมีใบยาสูบทั้ง ๓ แห่งจะต้องเสียค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการผลิตใบยาแห่งทั้งหมด ซึ่งสามารถแยกออกเป็นประเภท ๆ ได้ดังนี้

๖.๓.๑ ค่าแปลงเพาะกล้า (๒)

การผลิตยาสูบจะดำเนินไปด้วยดีเมื่อผู้บ่มหาอุปกรณ์ต่าง ๆ นับจากการหาเจ้าพนักงานที่มีความรู้จักเงินค่านแปลงเพาะ จัดหาเครื่องมือเครื่องทุ่นแรง ตลอดจนยากำจัดแมลง ยากำจัดโรคพืช ปุ๋ย เพื่อจะผลิตต้นกล้าที่แข็งแรงเติบโตดี โส่ห่วยต้นกล้าจะถูกหรือแพงขึ้นอยู่กับค่าใช้จ่าย ซึ่งผู้บ่มแต่ละรายจะใช้จ่ายเกี่ยวกับการเพาะกล้าต่างกัน

(๒) ค่าใช้จ่ายบางชนิดปัจจุบันเปลี่ยนแปลงในทางสูงขึ้น ค่าขุนชาวปัจจุบันราคา กก.ละ ๓๕ สตางค์ ค่าจุนสี กก.ละ ๒๕ บาท ซึ่งทำให้ค่าแปลงเพาะเปลี่ยนแปลงไปได้

สำหรับสถานีตัวอย่างนี้ทำการเพาะกล้าทั้งหมด ๑,๐๒๖ แปลง เสียค่าใช้จ่าย
ทั้งหมด ๔๑,๖๐๐ บาท ซึ่งแยกเป็นค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ดังนี้

ค่าแรง	๑๑,๒๐๐.๐๐ บาท
ค่าปุ๋ย	๘,๓๓๘.๐๐ บาท
ค่าเช่าคอกแปลงเพาะ	๑๓,๕๘๔.๐๐ บาท
ค่าลวก	๑,๓๗๖.๐๐ บาท
ค่าไม้หลัก	๖๐๐.๐๐ บาท
ค้ายาฆ่าเชื้อราและยาฆ่าแมลง	๕,๕๖๖.๐๐ บาท
คาน้ำขาว ๑๘๐ กก.ๆ ละ ๒๕ สต.	๔๕.๐๐ บาท
คาน้ำสี ๑๘๐ กก.ๆ ละ ๖ บาท	๘๕๕.๐๐ บาท
ค่าเมล็ดพันธุ์ ๔ กก.	<u>๕๐.๐๐</u> บาท
รวมค่าใช้จ่ายทั้งหมด	<u>๔๑,๖๐๐.๐๐</u> บาท

เมื่อเฉลี่ยแล้วการเพาะกล้า ๑ แปลงจะเสียค่าใช้จ่ายต่าง ๆ คือ

ค่าแรง	๖.๐๐ บาท
ค่าปุ๋ย	๕.๐๐ บาท
ค่าเช่าคอกแปลงเพาะ	๑๔.๐๐ บาท
ค่าลวก	๑.๕๐ บาท
ค่าไม้หลัก	๐.๖๔ บาท
ค้ายาฆ่าเชื้อราและแมลง	๖.๐๐ บาท
คาน้ำขาว	๐.๐๔ บาท
คาน้ำสี	๐.๕๑ บาท
ค่าเมล็ดพันธุ์ยาสูบ	<u>๐.๐๔</u> บาท
รวมค่าใช้จ่ายในการเพาะกล้า ๑ แปลง	<u>๔๐.๕๕</u> บาท

๖.๓.๒ ค่าซื้อใบยาสูบ

ปีหนึ่ง ๆ สถานได้ตัวอย่างนี้ต้องรับซื้อใบยาสูบจากชาวไร่เป็นเงินจำนวนมาก ปี ๒๕๐๘ - ๒๕๑๐ สถานได้ตั้งถาวรรับซื้อใบยาสูบจากชาวไร่ ๒,๒๒๖,๑๒๘ กิโลกรัมเป็นเงิน ถึง ๑,๒๕๖,๐๐๐ บาท ค่าใช้จ่ายนี้ทุกสถานถือว่า เป็นรายจ่ายชนิดที่ไม่สามารถจะลดลงได้โดย เพราะศูนย์ไม่สามารถจะผลิตใบยาสูบเองได้ และจะเป็นภาระหนักยิ่งยกว่าที่จะต้องจ้างพนักงาน เพิ่มขึ้น ต้องมีแผนกปลูกใบยาเพิ่มขึ้น แม้ว่าสถานนี้จะทำการปลูกยาสูบเอง ก็จะทำให้เพียง ๑๐ - ๒๐ ไร่ ซึ่งไม่เพียงพอที่จะป้อนโรงงาน สำหรับชาวไร่ที่จะปลูกยาสูบส่วนมากทาง สถานนี้จะเลือกชาวไร่ที่ยอมปฏิบัติตามความต้องการของสถานเท่านั้น ทั้งนี้เพื่อลดภาระความ รับผิดชอบของสถานเอง

๖.๓.๓ ค่าใช้จ่ายในการต้ม

การต้มใบยาสูบ ๑ โรงทางสถานนี้จะต้องเสียค่าใช้จ่ายดังนี้

ค่ามัดใบยาสูบ	๒๐.๐๐ บาท
ค่าขนใบยาเข้าโรงต้ม	๒๕.๐๐ บาท
ค่าขนใบยาออกโรงต้ม	๒๕.๐๐ บาท
ค่าคนดูปรอท	๕๐.๐๐ บาท
ค่าคนอยู่ไฟ	๒๕.๐๐ บาท
ค่าฟืน ๕ ลูกบาศก์กิโลเมตรๆ ละ ๒๘ บาท	๑๒๐.๐๐ บาท

รวมค่าใช้จ่ายในการต้มใบยาสูบ ๑ โรง ๒๖๕.๐๐ บาท

ค่าใบยาสูบ ๑ โรงมี ๓,๐๐๐ กก. เฉลี่ยกิโลกรัมละ ๔๐ สตางค์ ๒,๔๐๐.๐๐ บาท

ค่าใช้จ่ายในการต้มใบยาสูบ ๑ โรง ๒๖๕.๐๐ บาท

เพราะฉะนั้นค่าใช้จ่ายต่าง ๆ กับราคาใบยาสูบ ๑ โรง ๒,๖๖๕.๐๐ บาท

ใบยาสูบ ๑ โรงจะได้ใบยาแห้ง ๓๓๕ กิโลกรัม (อัตราแปรสภาพ ๘ ต่อ ๑)

เฉลี่ยต้นทุนในการต้มใบยาจะเท่ากับ (๒,๖๖๕ ÷ ๓๓๕) ๗.๙๐ บาทต่อ ๑ กิโลกรัม

ในการคิดต้นทุนต่อ ๑ กิโลกรัมต้องรวมถึงค่าขนส่ง ค่าอັทห่อ ค่าตัดใบยา
 ค่าแรงอื่น ๆ ค่าภาษี ค่าเสื่อมราคาของสิ่งของ ตลอดจนค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ด้วย สำหรับ
 ต้นทุนต่อ ๑ กิโลกรัมของสถานีดังกล่าวจะเท่ากับ ๑๑.๓๖๔ บาท ค่าใช้จ่ายของสถานีใน
 การผลิตใบยาจะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับปัจจัยการผลิตของแต่ละสถานีแตกต่างกันไป
 จากตารางที่ ๑๖ เปรียบเทียบต้นทุนใบยาแห่ง ๑ กิโลกรัมระหว่างจังหวัดเชียงใหม่และ
 ลำปางเห็นว่าแตกต่างกัน ๑.๑๕ บาทต่อ ๑ กิโลกรัม ทั้งนี้เพราะปัจจัยการผลิต เช่น
 ค่ายาสด ค่าแรงงานหมี่ใบยา ค่าแรงนำยาออกจากโรงเข้าเก็บ ค่าตัด มีด อัด ค่าขนส่ง
 และค่าใช้จ่ายทั่ว ๆ ไป ของจังหวัดลำปางสูงกว่าจังหวัดเชียงใหม่ สำหรับหลักเกณฑ์ใน
 การคำนวณต้นทุนการผลิตใบยาแห่งต่อ ๑ กิโลกรัม โดยทั่ว ๆ ไปถือหลักการคำนวณเหมือน ๆ
 กันดังนี้

หลักเกณฑ์การคำนวณต้นทุนการผลิตใบยาแห่ง ๑ กก.ของสถานีตัวอย่างข้างต้น

ค่าใช้จ่ายในการผลิตโดยตรง

ค่าซื้อใบยาสด (ราคาเฉลี่ยใบยาสด ๕๐ สตางค์)

๑๑.๒๐๐ บาท

ค่าแรงเหมาอัตราตายตัว

ค่าตัดใบยาแห่ง ๐.๑๕๐

คามัดใบยาแห่ง ๐.๑๕๐

แก้มใบยาแห่งจากราว (ไม้ละ ๑ สต. ๔ ไม้/กก.) ๐.๐๕๐

มัดยาคัดไม้รวายา (ไม้ละ ๑ สต. ๔ ไม้/กก.) ๐.๐๕๐

อัครยาเข้าห่อ (ห่อละ ๓๕ กก. ๒.๕๐ บาท/ห่อ) ๐.๐๓๓

ขนยาสดเข้าโรงหมี่ (โรงละ ๓,๐๐๐ กก.๒๕บาท) ๐.๐๕๓ ๐.๕๕๖

ค่าแรงรายวัน

แปลงเพาะกล้า (๕ คนๆละ ๒ บาทต่อแปลง ๑๐๐ แปลง ทำภายใน ๙๐ วัน ใ้ยา ๒๐,๐๐๐ กิโลกรัม)	๐.๑๓๕
ซื้อใบยาสด (๑๐ คนซื้อวันละ ๓๐,๐๐๐ กก.)	๐.๐๑๖
นับใบยาสด (๕ คนนับใ้ใบยาแห้ง ๑,๐๐๐ กก.)	๐.๐๕๔
ขนยาแห้งลงจากโรง (โรงละ ๓๐๐ กก. ๘ บาท)	๐.๐๒๓
ขนยาแห้งเข้าเก็บ (โรงละ ๓๐๐ กก. ๑๐ บาท)	๐.๐๓๓
เก็บและใช้คกราค์ค้ใบยาแห้ง (๑ แรงต่อ ๘๐ กก.)	๐.๐๘๓
แยกขนาดและอ้คยาม่ค้ลงกระจาก (๑ แรง/๑๐๐ กก.)	๐.๐๒๐
ค้ค้ (ใบยาสด ๒,๐๐๐ กก. ค้ค้ ๕ ลูกบาศ์กเมตรๆละ ๒๔ บาท)	๐.๕๐๐
ค้ค้ใบยา (๑ ห่อ ๙๕ กิโลกรัม ๘ บาท)	๐.๐๙๓
ค้ค้จ่ายในการเพาะกล้า (หลัก ุ้ค้ค้แปลงเพาะ ุ้ค้ ยาฆ่าแมลง)	๐.๑๓๒
เงินเค้ค้จ้ค้หน้าค้	๑.๐๐๐
ค้ค้จ่ายในการผลิตใบยาแห้งโดยค้	๒.๕๓๓ บาท
ค้ค้จ่ายค้ค้ ุ้ค้ ุ้ค้	๙.๙๖๓ บาท
ค้ค้ค้ค้ค้	๐.๐๐๔ บาท
ค้ค้ค้ค้ค้ค้	๐.๑๐๐ บาท
ค้ค้ค้ค้ค้ค้ค้	๐.๐๕๐ บาท
ค้ค้ค้ค้ค้ค้ค้ค้	๐.๐๐๖ บาท
ค้ค้ค้ค้ค้ค้ค้ค้ค้	๐.๐๕๐ บาท
ค้ค้ค้ค้ค้ค้ค้ค้	๐.๒๕๐ บาท
ค้ค้ค้ค้ค้ค้ค้	๐.๐๙๕
ค้ค้ค้ค้ค้ค้ค้ค้	๐.๑๐๐ บาท
ค้ค้ค้ค้ค้ค้ค้ค้ค้	๐.๖๕๐ บาท
ค้ค้ค้ค้ค้ค้ค้ค้ค้ค้ค้ค้	๐.๓๒๐ บาท
ค้ค้ค้ค้ค้ค้ค้ค้ค้ค้ค้ค้ค้ค้ค้	๑๑.๓๖๔

๖.๓.๔ ค่าขนส่งไปยาสูบและค่าแรงงาน

โดยทั่ว ๆ ไปสถานีมีใบยามักจะห่างไกลจากโรงคัดและโกดังเก็บใบยาแห้ง ซึ่งอยู่ในตัวจังหวัด เพื่อเจ้าของจะได้ดูแลได้ใกล้ชิด ดังนั้นทางสถานีก็ต้องขนถ่ายใบยาจากสถานีไปยังโกดังเก็บใบยาของสถานี และบางครั้งก็ต้องขนจากสถานีไปยังโกดังเก็บใบยาของโรงงานยาสูบที่สำนักงานโรยาสูบ นอกจากนี้ค่าขนส่งยังหมดไปกับการขนพื้นสำหรับโรงบ่มควย ปี ๒๕๐๘ - ๒๕๑๐ สถานีที่กล่าวถึงข้างต้นต้องเสียค่าขนส่งใบยาทั้งหมด ๑๘,๖๐๐ บาท และค่าขนส่งสิ่งของ ๘๐๐ บาท รวมแล้วจะต้องเสียค่าใช้จ่ายในการขนส่ง ๑๙,๔๐๐ บาท

การประกอบธุรกิจทุกชนิดที่เกี่ยวกับการเกษตรจำเป็นต้องใช้แรงงานอย่างมาก ยิ่งในประเทศที่มีแรงงานถูก โดยเฉพาะประเทศไทยเครื่องมือนแรงที่เกี่ยวกับการผลิตยาสูบยังมีราคาแพง สถานีมีใบยาทั่วไปจึงใช้แรงงานคนแทน ค่าแรงงานชายรายวัน ๆ ละ ๑๒ บาท แรงงานหญิงราว ๆ วันละ ๘ บาท เฉลี่ยค่าแรงของคนงานในโรงบ่มแรงละ ๑๐ บาท แต่ในปัจจุบันนี้มีกฎหมายคุ้มครองแรงงานระบุว่า ค่าจ้างแรงงานจะต้องเป็นอย่างต่ำ ๑๒ บาทต่อวัน ทำให้ต้นทุนการผลิตใบยาแห้งในปัจจุบันต้องสูงขึ้นด้วย

รายการค่าใช้จ่ายของสถานีตัวอย่างข้างต้นทั้งหมด

รายการ	สถานีที่ ๑	สถานีที่ ๒	สถานีที่ ๓	รวม
ค่าใบยาสด	๕๑๒,๐๐๐	๓๘๘,๐๐๐	๓๘๘,๐๐๐	๑,๒๘๘,๐๐๐
ค่าแรงงานเหมา	๓๘,๘๘๐	๒๙,๑๖๐	๒๙,๑๖๐	๙๗,๒๐๐
ค่าแรงรายวัน	๓๓,๗๖๐	๒๕,๓๒๐	๒๕,๓๒๐	๘๔,๔๐๐
ค่าพื้น	๗๒,๐๐๐	๕,๕๘๐	๕,๕๘๐	๘๓,๑๖๐
ค่าใช้จ่ายแปลงเพาะ	๑๓,๗๖๐	๑๐,๓๒๐	๑๐,๓๒๐	๓๔,๔๐๐
เงินเคื่อน	๘๐,๐๐๐	๖๐,๐๐๐	๖๐,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐
ค่าขนส่งของ	๓๒๐	๒๘๐	๒๘๐	๘๘๐
ค่าซ่อมแซม	๘,๐๐๐	๖,๐๐๐	๖,๐๐๐	๒๐,๐๐๐

รายการ	สถานที่ ๑	สถานที่ ๒	สถานที่ ๓	รวม
ค่าพาหนะและเบี้ยเลี้ยง	๓,๔๐๐	๒,๔๐๐	๒,๔๐๐	๘,๐๐๐
ค่าเครื่องเขียน	๔๘๐	๓๖๐	๓๖๐	๑,๒๐๐
ค่าเวชภัณฑ์	๔,๐๐๐	๓,๐๐๐	๓,๐๐๐	๑๐,๐๐๐
ค่าภาษีอากร	๒๐,๐๐๐	๑๕,๐๐๐	๑๕,๐๐๐	๕๐,๐๐๐
ค่าเบี้ยประกัน	๖,๐๐๐	๔,๕๐๐	๔,๕๐๐	๑๕,๐๐๐
ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด	๘,๐๐๐	๖,๐๐๐	๖,๐๐๐	๒๐,๐๐๐
ค่าเสื่อมทรัพย์สิน	๕๒,๐๐๐	๓๙,๐๐๐	๓๙,๐๐๐	๑๓๐,๐๐๐
ค่าปุ๋ยและยาฆ่าแมลง	๒๕,๖๐๐	๑๙,๒๐๐	๑๙,๒๐๐	๖๔,๐๐๐
รวม	๘๕๕,๕๒๐	๖๓๘,๐๘๐	๖๓๘,๐๘๐	๒,๑๒๑,๖๘๐

๖.๓.๕ รายได้ของสถานีมีใบยาสูบตัวอย่างข้างต้น

สถานีที่ประกอบธุรกิจในการปลูกยาสูบอย่างเดี่ยว รายได้จึงเกิดจากการขายใบยาแห่งเท่านั้น การขายใบยาแห่งของสถานีขายให้ทั้งโรงงานยาสูบตามรายการส่งใบยาแก่โรงงานยาสูบ และขายใบยาที่ผลิตได้เกินโควตาให้แก่บริษัทเอกชน ในปี ๒๕๐๙ - ๒๕๑๐ สถานีส่งใบยาสูบแก่โรงงานยาสูบ ๑๙๕,๒๐๐ กิโลกรัม เป็นจำนวนเงิน ๒,๖๒๓,๘๑๖ บาท ขายให้กับบริษัทเอกชน คือ บริษัทส่งเสริมใบยาสูบ ๖๒,๖๐๐ กิโลกรัม เป็นจำนวนเงิน ๘๑๖,๔๐๐ บาท รวมใบยาสูบขายได้ทั้งหมด ๒๕๗,๘๐๐ กิโลกรัม เป็นเงิน ๓,๔๔๐,๒๑๖ บาท

สำหรับรายได้สุทธิแต่ละปีที่สถานีจะได้รับนั้น ขึ้นอยู่กับความสามารถในการมีใบยาที่มีคุณภาพดีตามความต้องการของตลาด โดยเฉพาะในการขายให้โรงงานยาสูบ ผู้มีจะต้องสนองความต้องการของโรงงานยาสูบ กรณีที่โรงงานยาสูบต้องการใบยาที่มีคุณภาพสูงมาก ผู้มีก็ต้องผลิตใบยาที่มีคุณภาพดีให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ รายได้จากการขายใบยาสูบและค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ทั้งหมดของสถานีพอสรุปได้ดังนี้

	<u>จำนวนเงิน</u>	<u>เปอร์เซ็นต์</u>
รายได้จากการขายใบยาสูบทั้งหมด	๓,๕๐๐,๓๑๖ บาท	๑๐๐.๐๐
ค่าใช้จ่ายทุกชนิดของสถานี	๒,๑๒๐,๘๐๐ บาท	๖๐.๕๘
รายได้ขั้นต้น	๑,๓๗๙,๕๑๖ บาท	๓๙.๔๒

กำไรขั้นต้นที่ผู้ม่ได้รับ ๓๙.๔๒ เปอร์เซ็นต์ เมื่อเทียบกับกำไรขั้นต้นของพืชไร่ชนิดอื่น ๆ เช่น ถั่วเหลืองหรือละมั่ง ซึ่งโดยทั่วไปกำไรขั้นต้นเป็น ๒๐ - ๓๐ เปอร์เซ็นต์ ถือได้ว่ากำไรของกิจการรับยาสูบอยู่ในขั้นสูงพอสมควร อย่างไรก็ตามตัวเลขซึ่งได้มาจากสถานีมีใบยาทั้ง ๓ แห่งซึ่งนำมาศึกษานี้ กล่าวได้ว่าเจ้าของกิจการค่อนข้างจะประสบผลสำเร็จมากกว่ากิจการแห่งอื่น ทั้งนี้เนื่องจากความสามารถในการดำเนินงานของเจ้าของกิจการเอง ดังนั้นอัตรากำไรเบื้องต้นที่ผู้ม่ได้รับ ๓๙.๔๒ เปอร์เซ็นต์ นี้จึงมีโช้อตราเฉลี่ยโดยทั่ว ๆ ไป อัตราเฉลี่ยโดยทั่ว ๆ ไปไม่มีความโน้มเอียงที่จะต่ำกว่านี้

สำหรับรายได้สุทธิของสถานีจะหาได้ก็ต่อเมื่อทราบถึงค่าใช้จ่ายที่มีได้เป็นเงินสดทุกชนิด ค่าแรงต่าง ๆ ที่มีได้จ่าย ซึ่งจะทำให้ทราบถึงประสิทธิภาพของการจัดการสถานี ในที่นี้รายการดังกล่าวทางสถานีที่ทำการศึกษามีได้เปิดเผยให้ทราบ ผู้เขียนแสดงให้เห็นถึงรายได้ขั้นต้นและค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เท่านั้น ตัวเลขที่แสดงให้เห็นทั้งหมดเป็นของปี ๒๕๐๘ ถึง ๒๕๑๐ ซึ่งแตกต่างจากปัจจุบันบ้าง ส่วนหลักการคิดหาต้นทุนการผลิตคือ ๑ กิโลกรัมและรายไดยังคงเดิมไม่เปลี่ยนแปลง

ตารางที่ ๑๘

ปริมาณการใช้ลิฟต์เพื่อการรับมียาสูบในฤดูมียาสูบ

	๒๕๑๒/๑๓	๒๕๑๓/๑๔	๒๕๑๔/๑๕
	ตัน	ตัน	ตัน
สำนักงานโรยยาสูบเชียงใหม่	๒,๕๕๒	๒,๕๐๐	๓,๐๐๐
ผู้มียาสูบเชียงใหม่	--	--	ยังไม่พร้อมที่จะใช้
โรงมอดมกู่ สวรรณี	๔,๔๔๔	๑๒๐	จะใช้เพิ่มขึ้นอีก
โรงมอดบ้านโด้ง	--	--	จะใช้เพิ่มขึ้นอีก
จังหวัดแพร่	--	๒๓๐	อาจจะใช้ถึง ๒๐,๐๐๐

ที่มา : สถานีทดลองสวนไร่มะโจ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

ตารางที่ ๑๙

เปรียบเทียบค่าใช้จ่ายของลิฟต์ต่อหนึ่งกิโลกรัมใบยาแห้ง

(คิดใบยาแห้งโรงละ ๕๐๐ กิโลกรัม) โรงมอดส่ง ๒ เมตร

ฤดูมียา ๒๕๑๒ - ๒๕๑๓	๑.๒๕๒ บาทต่อกิโลกรัมใบยาแห้ง
ฤดูมียา ๒๕๑๓ - ๒๕๑๔	๑.๙๔๕ บาทต่อกิโลกรัมใบยาแห้ง
ฤดูมียา ๒๕๑๔ - ๒๕๑๕	๑.๗๒๑ บาทต่อกิโลกรัมใบยาแห้ง
ฤดูมียา ๒๕๑๕ - ๒๕๑๖	๑.๖๗๒ บาทต่อกิโลกรัมใบยาแห้ง

ที่มา : สถานีทดลองสวนไร่มะโจ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

รายการของฤดูมียา ๒๕๑๕ - ๒๕๑๖ ได้มาจากการคาดการณ์ว่าผู้ใช้
มีประสบการณ์เพิ่มขึ้น มีโรงมอดแบบใหม่ มีวิธีการเก็บถ่านคี่ขึ้น

๒.๔ ต้นทุนการผลิตใบยาแห้งควยลิกไนท์

ลิกไนท์ได้รับการพิสูจน์โดยสถานีทดลองส่วนไร่แม่ใจ ว่าเป็นเชื้อเพลิงบ่มยาสูบได้ดี ราคาอยู่ในระดับที่ไม่แพงกว่าฟืน คุณภาพของใบยาที่บ่มได้ และความสะดวกในการบ่ม ไม่แตกต่างไปจากฟืน โดยเฉพาะอย่างยิ่งปริมาณลิกไนท์ที่มีมากมายเพียงพอสำหรับเป็นเชื้อเพลิงบ่มยาสูบไปอีกหลายปี แม้จะมีการขยายปริมาณผลิตยาสูบเพิ่มขึ้นสักเพียงใด ปัญหาการขาดแคลนเชื้อเพลิงสำหรับบ่มจะไม่เกิดขึ้น

สำหรับลิกไนท์ที่ผู้วิจัยนำมาคิดต้นทุนการผลิตใบยาแห้ง เป็นลิกไนท์ที่ได้จากอำเภอสี จังหวัดลำพูน เพราะได้มีการทดลองแล้วว่ามีคุณภาพที่ดีที่สุด เมื่อเทียบกับลิกไนท์จากแหล่งต่าง ๆ ที่เคยพบในประเทศไทย เช่น มีความคงทนไม่แตกง่ายเมื่ออยู่ในบรรยากาศที่มีปริมาณน้ำฝนไม่มากนัก ให้ความร้อนสูง ก่อนถ้ามีความแกร่งขณะถูกไฟไหม้ ราคาลิกไนท์ที่สมาคมผู้บ่มและโรงงานยาสูบตกลงซื้อจากกรมพลังงานแห่งชาติกิโลกรัมละ ๐.๘๕ บาท หรือตันละ ๘๕.๐๐ บาท ยังมีได้มีการคัดขนาดและเชื้อต้องทำการตนเอง อัตราการสิ้นเปลืองลิกไนท์ในการบ่มยาสูบ ๓ กิโลกรัมลิกไนท์ต่อ ๑ กิโลกรัมใบยาแห้ง (ผลการทดลองของสถานีทดลองส่วนไร่ ๒.๖ - ๒.๘ กิโลกรัมลิกไนท์ต่อ ๑ กิโลกรัมใบยาแห้ง) ถ้าผู้บ่มคนใดประสงค์จะใช้ลิกไนท์เป็นเชื้อเพลิงบ่มยา ก็สามารประมาณได้ว่าในปีหนึ่ง ๆ จะใช้ลิกไนท์เท่าใด โดยคิดจากจำนวนใบยาแห้งที่ผลิตได้

สถานีมีใบยาสูบส่วนมากยังนิยมบ่มยาสูบด้วยฟืน ทั้งนี้เพราะผู้บ่มยังไม่คุ้นเคยกับสถานการณ์บางอย่าง เช่น กลิ่นเหม็นอันเนื่องจากการเผาไหม้ของลิกไนท์ ภาระที่ต้องส่งช่างไฟไปอบรม ต้องจ้างพนักงานเพิ่มขึ้น จากตารางที่ ๑๘ และ ๑๙ ปรากฏว่า มีโรงบ่มในจังหวัดเชียงใหม่และแพร่ได้ดำเนินการทดลองตลอดมาจนถึงปัจจุบันนี้ ตารางที่ ๑๘ แสดงมูลค่าของลิกไนท์ต่อหนึ่งกิโลกรัมใบยาแห้ง เห็นได้ว่าในปีแรกของการใช้ลิกไนท์เป็นเชื้อเพลิง ค่าเชื้อเพลิงเฉลี่ยในระดับ ๑.๒๕๒ บาทต่อหนึ่งกิโลกรัมใบยาแห้ง มาในปี ๒๕๑๓ - ๒๕๑๔ ค่าเชื้อเพลิงเฉลี่ยลดลงมาในระดับ ๐.๘๕๕ บาทต่อหนึ่งกิโลกรัมใบยาแห้ง

สำหรับในปีต่อ ๆ ไป คือปี ๒๕๑๕ และ ๒๕๑๖ ได้ประมาณเป้าหมายของค่าเชื้อเพลิงที่
สำนักงานวิศวกรรมจะได้อีก คือ ปี ๒๕๑๕ ๐.๗๖๑ บาท ปี ๒๕๑๖ ๐.๖๗๒ บาทต่อหนึ่งกิโลกรัม
โฆยาแห้ง เป้าหมายตั้งไว้จากการที่ผู้มามีประสบการณ์เพิ่มขึ้น ผู้ผลิตมีความชำนาญมากขึ้น
มีการเก็บรักษาลิกไนท์ มีการขนส่งที่มีประสิทธิภาพ และมีแบบโรงบ่มที่มีประสิทธิภาพดีขึ้น
จึงทำให้ค่าใช้จ่ายในการบ่มต่อหน่วยลดลงได้ดังกล่าว

ขณะนี้ผู้มามีอิสระใช้ลิกไนท์เป็นเชื้อเพลิง คือ ผู้มีบางรายในจังหวัดเชียงใหม่
แต่การปฏิบัติงานอยู่ในระดับที่ยังมิได้มีการปรับปรุงอย่างใด การเสียหายและสิ้นเปลืองยังสูง
สำหรับผู้มีในจังหวัดแพร่ได้ทดลองบ่มโฆยาสุบด้วยลิกไนท์ได้รับผลเป็นที่น่าพอใจ โดยใช้
ลิกไนท์บ่มโฆยาสุบในขนาดโรงบ่ม ซึ่งสามารถจะบรรจุโฆยา ๓,๐๐๐ กิโลกรัม สิ้นเปลือง
เชื้อเพลิง ๑,๐๐๐ กิโลกรัม ลิกไนท์ที่คัดเลือกแล้วราคาตันละ ๓๐๐ บาท การคิดต้นทุนเบื้องต้น
อย่างคร่าว ๆ ไม่รวมถึง ค่าตัด ค่าอัด ค่าขนส่ง ค่าแรง และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ดังนี้

โรงบ่ม ๑ โรงบรรจุโฆยาสดได้ ๓,๐๐๐ กิโลกรัม จะได้โฆยาแห้ง ๓๗๕ กิโลกรัม
(๔ ต่อ ๑) การทดลองครั้งนี้สิ้นเปลืองลิกไนท์ ๓๓๗.๕๐ บาท โดยมีวิธีคิดดังนี้

สถานีผลิตโฆยาแห้งได้ ๒๐,๐๐๐ กิโลกรัมจะใช้ลิกไนท์ประมาณ ๖๐,๐๐๐ กก.
สถานีผลิตโฆยาแห้งได้ ๓๗๕ กิโลกรัมจะใช้ลิกไนท์ประมาณ ๑,๑๒๕ กิโลกรัม
เพราะฉะนั้นโรงบ่ม ๑ โรง (โฆยาแห้ง ๓๗๕ กก.) จะใช้ลิกไนท์ ๑,๑๒๕ กก.
ลิกไนท์ที่คัดเลือกแล้วในที่นี่ถือว่า ๑ ตันหรือ ๑,๐๐๐ กก. เท่ากับ ๓๐๐ บาท
เพราะฉะนั้นโรงบ่ม ๑ โรงใช้ลิกไนท์ในการบ่มโฆยาสุบ ๑,๑๒๕ X .๓๐ = ๓๓๗.๕๐ บาท

เปรียบเทียบต้นทุนการผลิตใบยาแห้ง ๑ กก. ระหว่างบ่มควยฟืนและลิกไนท์

ค่าใช้จ่ายในการบ่มใบยาสูบ ๑ โรง

	<u>บ่มควยฟืน</u>	<u>บ่มควยลิกไนท์</u>
ค่ามัคยาศค	๔๐.๐๐	๔๐.๐๐ บาท
ค่าขนใบยาเข้าโรงบ่ม	๔๐.๐๐	๔๐.๐๐ บาท
ค่าขนใบยาออกจากโรงบ่ม	๔๐.๐๐	๔๐.๐๐ บาท
ค่าคนคูปรอท	๒๐.๐๐	๒๐.๐๐ บาท
ค่าคนอยู่ไฟ	๒๐.๐๐	๓๐.๐๐ บาท
ค่าฟืน ๑๐ ลูกบาศก์เมตร ๆ ละ ๓๐ บาท	๓๐๐.๐๐	-- บาท
ค่าลิกไนท์ ๑,๑๒๕ กก. ๆ ละ ๓๐ สตางค์	_____	<u>๓๓๗.๕๐</u> บาท
รวมค่าใช้จ่ายในการบ่มใบยา ๑ โรง	๕๖๐.๐๐	๕๐๗.๕๐ บาท
ค่าใบยาสด ๓,๐๐๐ กก. ๆ ละ ๘๐ สต.	<u>๒,๔๐๐.๐๐</u>	<u>๒,๔๐๐.๐๐</u> บาท
ต้นทุนเบื้องต้นในการผลิตใบยาแห้ง ๑ กก.	๘.๘๒	๘.๕๖ บาท
ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ		
ค่าแรงงานอบใบยา	๐.๑๐	๐.๑๐
ค่าคัตใบยา	๐.๔๔	๐.๔๔
ค่ามัคยาศคแห้ง	๐.๑๘	๐.๑๘
ค่าอัดเข้าห่อ	๐.๐๕	๐.๐๕
ค่าขนส่ง	๐.๐๘	๐.๐๘
ค่ากระสอบ	๐.๑๓	๐.๑๓
ค่าใช้จ่ายในการเพาะกล้า	๐.๔๔	๐.๔๔
ค่าใช้จ่ายทั่วไป	๐.๕๘	๐.๕๘

ค่าดอกเบี้ย	๐.๘๘		๐.๘๘	
ค่าภาษี	๐.๐๘		๐.๐๘	
ค่าเสื่อมราคาทรัพย์สิน	๐.๘๕		๐.๘๕	
ค่ากุศลต่าง ๆ	๐.๐๙	๓.๕๑	๐.๐๙	๓.๕๑
ต้นทุนการผลิตใบยาแห้ง ๑ กิโลกรัม		๑๑.๘๓		๑๒.๐๙

ต้นทุนการรมใบยาแห้ง ๑ กิโลกรัมของการรมด้วยพินสูงกว่าการรมด้วยลิกไนท์ ๐.๑๘ บาท จากการสัมภาษณ์ผู้ที่ทำการทดลองการรมยาสูบด้วยลิกไนท์เห็นว่า ต้นทุนการรมด้วยลิกไนท์สามารถจะลดลงได้มากกว่านี้อีก อย่างไรก็ตามผู้รมทั่วไปยังเลือกการรมด้วยพินอยู่ ทั้งนี้เพราะ

- (๑) ความเคยชินจากการใช้พินรมมาแล้ว
- (๒) ถ้าจะเปลี่ยนมารมด้วยลิกไนท์จะสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายมากในระยะเริ่มเปลี่ยนแปลง เช่น ค่าทำท่อไฟใหม่ ทั้งยังต้องอบรมช่างไฟให้คุ้นกับวิธีการรมแบบนี้ เป็นต้น

๖.๕ ปัญหาที่เกิดขึ้นกับต้นทุนการผลิตใบยาแห้งทางภาคเหนือของประเทศไทย

ใบยาสูบเป็นพืชผลทางเกษตรที่มีราคาแพง ทุกประเทศในโลกพยายามอย่างมากที่จะผลิตใบยาสูบเป็นสินค้าออก แต่ส่วนมากคิน้ำอากาศไม่อำนวย มีเพียงไม่กี่ประเทศที่โชคดีสามารถผลิตใบยาสูบได้คุณภาพตามความต้องการของตลาดโลก ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่รวมอยู่ในประเทศที่โชคดี แม้จะโชคดีกว่าหลายประเทศที่มีการผลิตใบยาสูบ แต่กิจการยาสูบพันธุ์เวอร์บีเนียของไทยก็เป็นกิจการที่มีปัญหายุ่งยากสลับซับซ้อน และยังไม่ได้รับการแก้ไขให้ถึงที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งต้นทุนการผลิตซึ่งประกอบด้วยปัจจัยหลาย ๆ ด้านก่อนจะมาเป็นต้นทุนการผลิตต่อ ๑ กิโลกรัม ปัจจัยแต่ละชนิดย่อมมีราคาขึ้น ๆ ลง ๆ ตามภาวะเศรษฐกิจขณะนั้นๆ เพราะฉะนั้นปัญหาที่จะนำมากล่าวคือ ต้นทุนการผลิตสูงขึ้นทุกปีในขณะที่ราคาขายได้ยังมีใ้สูงขึ้นด้วย

สำหรับการขายใบยาแห้งให้โรงงานยาสูบ ตามข้อเท็จจริงปรากฏว่าราคา
ลดลงเรื่อย ๆ ตั้งแต่ปี ๒๔๘๕ เป็นต้นมา ราคาที่เคยได้ในขณะนั้น กก.ละ ๑๘ - ๑๘ บาท
ได้ลดลงเหลือเพียง ๑๒ บาทเศษ ทำให้เกิดปัญหาขึ้น กล่าวคือ ในระยะ ๑๐ ปีที่แล้วมา
ต้นทุนการผลิตใบยาแห้งประมาณ กก.ละ ๘ บาทเศษ ไม่เกิน ๑๐ บาท ปัจจุบันนี้ต้นทุนการ
ผลิตได้เพิ่มขึ้นเป็น ๑๒ บาท บางจังหวัดเพิ่มเป็น ๑๓ บาท โดยตลอดเวลาราคาใบยาแห้ง
ที่ขายได้ไม่ได้เพิ่มขึ้นเลย ความจริงทางโรงงานยาสูบได้ปรับราคาใหม่ โดยเพิ่มราคา
ใบยาเกรดต่ำขึ้น แต่ลดราคาใบยาเกรดสูงลง การปรับปรุงราคาเช่นนี้กล่าวได้ว่ามีผล
เสมือนไม่มีการเปลี่ยนแปลงเลย ขณะเดียวกันใบยาส่วนใหญ่ที่ขายให้ต่างประเทศ ราคาที่
ขายได้ยังถูกอยู่ในความรู้สึกของผู้บริโภคทั่วไป เมื่อรวมทั้งที่ขายต่างประเทศและที่ขายให้
โรงงานยาสูบแล้ว ราคาใกล้เคียงกับต้นทุนมาก ตามความเห็นโดยส่วนรวมของผู้บริโภคเห็นว่า
ขาดทุนในการดำเนินงาน จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษาถึงทางที่จะลดต้นทุนการผลิตให้ต่ำลง
เพื่อให้ผู้บริโภครู้สึกพอใจที่จะเผชิญกับปัญหาที่จะเกิดในปีต่อ ๆ ไป

(๑) ลดต้นทุนการผลิตในเรือนั้น

เนื่องจากปัจจุบันราคาพื้นของแต่ละจังหวัดแตกต่างกัน เช่น จังหวัดเชียงใหม่
ใบยาแห้ง ๑ กก. ใช้พื้นที่ ๖๕ ตารางคืบ จังหวัดแพร่ใช้พื้นที่ ๔๕ ตารางคืบ ๑ กิโลกรัมใบยาแห้ง
จากความแตกต่างดังกล่าวนี้ผู้ให้ความเห็นว่า ควรจะลดค่าพื้นลงโดยลดค่าบำรุงป่าและค่า
ภาคหลวงลง แม้ว่าจะเป็นจำนวนเล็กน้อย ถ้าลดลงมาได้ก็เป็นทางหนึ่งที่จะลดต้นทุนการผลิต
ใบยาลงได้

คณะรัฐมนตรีเห็นความสำคัญในการให้ประชาชนเช่าป่าสงวนที่เสื่อมโทรมแล้ว
ไปปลูกไม้พื้นขึ้น ขณะเดียวกันกรมป่าไม้ก็พร้อมที่จะจัดให้เช่าได้ถึง ๕๐ ปี หรือ ๓ รอบตัดพื้น
และแนะนำให้ปลูกต้นซีเหล็กเพราะโตเร็ว ถ้าผู้เช่าในแต่ละจังหวัดได้ป่าสงวนใกล้เคียงกับ
สถานที่มีใบยา ต้นทุนในการตัดพื้นซีกลากมาสู่สถานีก็จะถูกลง ไม้บางชนิดภายใน ๕ - ๖ ปี
สามารถทำพื้นได้ นอกจากนี้ทางกรมป่าไม้ได้ขอรับรองให้กรมสรรพสามิตแจ้งเรื่องการจัดตั้ง

สถานีมีใบยาใหม่ขึ้นให้ทราบ เพื่อจะได้จัดหาป่าพื้นที่ ถ้าหากไปตั้งในที่ ๆ ไม่มีพื้นที่หรือ
ห่างไกลป่าพื้นที่ ก็จะเป็นการทำให้ต้นทุนค่าพื้นที่สูงขึ้น

ในการลดต้นทุนการผลิต สถานีที่ทดลองได้ทำการค้นคว้าทดลองอยู่เสมอ แต่เดิม
ผู้ผลิตเคยใช้พื้นที่ในการบ่มใบยาครั้งหนึ่ง ๆ ถึง ๘ ลูกบาศก์เมตร หลังจากสถานีที่ทดลองได้
คิดแปลงปรับปรุงแบบเตาโรงบ่มขึ้นใหม่ ปรากฏว่าใช้พื้นที่ในการบ่มเพียง ๔ ลูกบาศก์เมตร
กว่า ๆ เท่านั้น นอกจากนี้ได้ทดลองใช้เชื้อเพลิงอย่างอื่นแทนฟืน เช่น ลิกไนท์ ปัจจุบัน
กำลังปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น

(๒) การลดต้นทุนการผลิตโดยพยายามเพิ่มผลผลิตต่อไร่

ในการทดลองผลิตใบยาสูบเพื่อลดต้นทุนการผลิต ทางสถานีที่ทดลองได้หาพันธุ์ใหม่ ๆ
มาปลูกเพื่อให้ผลผลิตต่อไร่สูง ซึ่งจะคงเกี่ยวกับการใช้ปุ๋ยคอก และจากสถิติของประเทศ
เพื่อนบ้าน เช่น เกาหลี ไต้หวัน การผลิตของเขาได้ผลผลิตต่อไร่สูงกว่าของประเทศไทย
ถึง ๒ เท่า เพราะฉะนั้นจะเห็นว่าปัญหาที่สำคัญที่สุดของผู้ผลิตใบยาสูบที่ควรคำนึงถึงในการ
ลดต้นทุนการผลิต คือ ทำให้ผลผลิตต่อไร่สูงขึ้นให้เทียบเท่ามาตรฐานทั่ว ๆ ไปในภาคพื้น
เอเชียนี้ โดยไม่จำเป็นต้องให้ได้ถึง ๒,๐๐๐ กิโลกรัมต่อ ๒ ไร่ แต่ทำให้ได้ประมาณ
๒๐๐ - ๒๕๐ กิโลกรัมต่อไร่ ต้นทุนการผลิตจะลดลงมาก

(๓) การลดต้นทุนการผลิตตามความเห็นของผู้ค้าใบยาสูบ

ผู้ค้าใบยาสูบให้ความเห็นว่า การลดต้นทุนการผลิตนั้น ทางด้านผู้กามีได้เป็น
ส่วนสำคัญที่จะช่วยลดต้นทุนการผลิตได้ กล่าวคือ ค่าใบยาที่ผู้ค้าซื้อจะมีข้อบังคับอยู่ ๒ ประการ
ประการแรกราคาเฉลี่ยหรือราคาแต่ละเกรดซึ่งโรงงานยาสูบตั้งไว้ ประการที่สองราคาที่
ผู้ซื้อต่างประเทศยอมรับซื้อ ซึ่งมักจะมีขีดจำกัดมาก เพราะใบยาสูบไทยมีได้เป็นใบยาสูบที่
ทุกประเทศหรือประเทศใหญ่ ๆ ที่ผลิตบุหรี่ต้องใช้อยู่ตลอดเวลา แต่เป็นใบยาที่เขาจะใช้ก็ได้
ไม่ใช้ก็ได้ เพราะฉะนั้นส่วนใหญ่ผู้ซื้อต่างประเทศจะเป็นผู้กำหนดราคาโดยเราอยู่ในภาวะจำยอม

อย่างไรก็ตาม เราก็มียังมีกรอบที่พอจะดำเนินการไปได้โดยพยายามปรับปรุงตัวเองค่อยเป็น
ค่อยไปในการขยายกรอบที่กว้างขึ้น

ทัศนะของผู้นิยมและผู้คาบยาสูบเกี่ยวกับราคาใบยาสูบนี้ถูกกำหนดโดยกรมสรรพสามิต
(ความจริงโรงงานยาสูบเป็นผู้กำหนด) นั้นเป็นทัศนะที่ขัดกัน กล่าวคือ ในทัศนะของผู้นิยม
เห็นว่าราคาคงกล่าวนั้นไม่เป็นธรรม ต้องการให้ราคาสูงขึ้นกว่าที่กำหนดเอาไว้ เพื่อจะได้
กำไรมากขึ้น นอกจากนั้นถ้าจะพิจารณาในแง่ที่ว่าต้นทุนการผลิตสูงขึ้นทุกทีในขณะที่ราคาใบยา
ที่โรงงานยาสูบรับซื้อไม่เปลี่ยนแปลง ซึ่งอาจทำให้ผลผลิตขงักลงได้ในบางครั้ง ยิ่งในบางปี
ดินฟ้าอากาศแห้งแล้งก็ยิ่งเกือคร่อนแก่ผู้ผลิตยิ่งขึ้น ส่วนในทัศนะของผู้คาบยาสูบ ซึ่งทราบ
ข้อเท็จจริงและสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ทางด้านการค้ามากขึ้น กลับเห็นว่าราคาที่กำหนดนี้ควรจะ
ลดต่ำลง เพื่อประโยชน์ในการแข่งขันกับประเทศผู้ผลิตอื่น ๆ

เรื่องทั้งหมดนี้จะให้ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเป็นผู้พิจารณาแก้ไขว่าจะลดต้นทุนการผลิตลง
หรือว่าจะเพิ่มราคาขายขึ้นนั้นไม่ได้ เพราะถ้าแก้ที่จุดหนึ่งก็จะไปติดอีกจุดหนึ่ง ควรจะได้มี
คณะกรรมการซึ่งเป็นผู้ได้รับมอบอำนาจจากรัฐบาล หาข้อมูลว่ากิจการยาสูบทั้งหมดนับตั้งแต่
ชาวไร่ยาสูบผู้เพาะปลูก ผู้นิยม ผู้คาบยาสูบ และผู้ประกอบการอุตสาหกรรมยาสูบ มีปัญหาเช่นไรบ้าง
เพื่อศึกษาปัญหาที่แท้จริง แล้วประมวลปัญหาทั้งหมดมาแก้ไขคราวเดียวกัน

(๔) การลดต้นทุนการผลิตโดยพิจารณาจากสถิติของสภาพพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ

จากการสำรวจของสภาพพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติในปี ๒๕๐๙ - ๒๕๑๐ และ
ปี ๒๕๑๓ - ๒๕๑๔ เกี่ยวกับต้นทุนการผลิตใบยาแห้ง ๑ กิโลกรัมของจังหวัดต่าง ๆ ในภาคเหนือ
มีดังนี้

ค่าใบยาสดจากชาวไร่เชียงใหม่ ๙.๒๐ บาท ลำปาง ๙.๖๘ บาท เชียงราย
๖.๑๘ บาท เฉลี่ยทั้ง ๓ จังหวัดที่มีการปลูกยาสูบเวอรียีเนียค่าใบยาสดจากชาวไร่เป็น
๙.๐๒ บาท

ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานอื่น ๆ ซึ่งมีอยู่หลายรายการได้แก่ ค่าเช่า ค่าแรง
 ใช้อินยาสด มีคินยาสด บมียา นำยาออกจากโรงบ่ม แก้มคินยา นำเข้าโรงเก็บ ค่าคัต
 ยา มีค อัด ค่าขนส่ง ค่ากระสอบ ค่าใช้จ่ายในการเพาะกล้า ค่าใช้จ่ายทั่วไป ค่าดอกเบี้ย
 ค่าภาษี ค่าเสื่อมราคาทรัพย์สิน ตลอดจนค่าบำรุงการกุศลสาธารณะต่าง ๆ ซึ่งสถานีแต่ละ
 สถานีจะต้องให้ความเอื้อเฟื้อแก่ราษฎรในท้องถิ่นที่ตนอาศัยอยู่ เฉลี่ยแล้วค่าใช้จ่ายในการ
 ดำเนินงานของบมียาภิบาล ๕.๗๕ บาท (ตารางที่ ๑๖) ปี ๒๕๐๕ - ๒๕๑๐ ต้นทุน
 การผลิตคือ ๑ กิโลกรัมบมียาแห้งในจังหวัดเชียงใหม่ เป็น ๑๑.๘๘ บาท ซึ่งนับว่าเป็นต้นทุน
 ที่สูงมากขณะนั้น ปัจจุบันภาวะเศรษฐกิจเปลี่ยนแปลง ค่าครองชีพสูงขึ้น บ่อมทำให้ต้นทุน
 การผลิตบมียาสูงสูงตาม ทางที่จะลดต้นทุนการผลิตให้ต่ำลงไม่อาจทำได้ ดังนั้นจึงควรพิจารณา
 ปัจจัยอื่น คือ ทำอย่างไรจึงจะเพิ่มราคาขายได้ ถ้าพิจารณาในด้านกรรับซื้อแล้ว โรงงานยาสูบ
 กระทรวงการคลัง รับซื้อเฉลี่ยกิโลกรัมละประมาณ ๑๔ บาท ซึ่งถ้าดูตามตัวเลขบมียาก็พอมักำไร
 บ้าง ไม่ถึงกับขาดทุน แต่ความเดือดร้อนที่บมียาได้รับในปัจจุบัน อาทิ สิ่งของราคาแพง ถูกกด
 ราคาจากผู้ค้าบมียาสูบส่งออก ถูกกดราคาจากโรงงานยาสูบเป็นครั้งคราว บมียาแทบจะไม่ได้
 กำไรเลย บางสถานีต้องเผชิญกับดอกเบี้ยของธนาคารพาณิชย์ คินฟ้าอากาศไม่อำนวย ถึงกับ
 ขาดทุนจนไม่สามารถตั้งตัวใหม่ต่อไปเลยก็ได้ เพราะฉะนั้นทางหนึ่งที่น่าจะเป็นไปได้ คือ
 หาทางเพิ่มราคาขายให้สูงขึ้น.

